

Rozhovor

s Janem Sobotkou starostou Vrchlabí

Chceme, aby Krkonoše nebyly jen atraktivní turistickou destinací, ale především atraktivním místem pro život.

Jak se vám, pane starosto, žije v nejstarším národním parku v České republice?

Dobře. Vnímám, že národní park je nezpochybnitelná hodnota, a jsem rád, že se o hory pečuje a že tu přírodu chráníme. Protože naše hory byly do nedávné doby, než byl založen národní park, využívány v podstatě surovinovým způsobem. Dnes naštěstí žijeme v trochu jiné době. Na jednu stranu vidíme, že naše děti jsou takové trochu „chladné“ – znají skvěle techniku a moderní technologie, ale o to větší je potřeba přírodu zachovat, mít možnost ji poznávat a ukazovat. K tomu je potřeba aktivní práce – a tu, myslím, právě správa parku dělá velmi dobře.

Jsem tak silný patriot, že si ani neumím představit, že bych žil někde jinde. Pro mě je pohled přes kostel svatého Vavřínce na Žalý nalevo a Jankův kopec napravo něco, bez čeho bych se nedokázal obejít. Na tom pohledu jsem třeba pochopil, co je krajinný ráz, a byl asi jednou z těch věcí, které rozhodly i mé někdejší úvahy o emigraci tak, že jsem tu zůstal. Protože bez těch dvou kopců bych prostě nikde žít nedokázal.

Krkonoše se od jiných národních parků liší mj. hustým osídlením. Nejen tím, že sem každoročně zavítá na šest milionů turistů, ale také zde žije 30 000 lidí ve 29 obcích. Vy jste starostou té největší a zároveň předsedou Svazku měst a obcí Krkonoše. Jak vidíte soužití s národním parkem z tohoto pohledu?

To soužití je samozřejmě relativně obtížné. Správa národního parku je tu samozřejmě od toho, aby chránila přírodu, a zájmy stálých obyvatel i obcí s tím často mohou být v konfliktu. Správa často musí vystupovat restriktivně a věčné téma je, kde je hranice, kam až má ochrana přírody zasahovat. Jednání v konkrétních situacích často nejsou právě lehká. Ale musím říct, že v naprosté většině případů dokážeme vzájemně dojít

k nějakému kompromisu a nakonec že i pro obce a města je zdejší příroda a národní park ku prospěchu života zdejších lidí. Lidé, kteří tu bydlí, sami nechtějí, aby krkonošská příroda trpěla nebo byla poškozená. Ale je to každodenní proces tříbení, který nikdy nekončí.

Co v komunikaci obcí a národního parku vnímáte jako nejproblematictější bod?

Osobně bych asi zmínil územní plánování. Je faktem, že my jako obce pochopitelně se správou parku komunikujeme o územních či regulačních plánech. Ovšem většinou se nad nimi setkáváme až ve fázi, kdy my investujeme čas, peníze a energii do vytvoření nějakých návrhů a správa potom naše návrhy tu více, tu méně rozcupuje.

Pak někdy dochází i k takovým věcem, které já považuju za naprosto špatné, kdy se obce anebo i investoři snaží správu parku nějak obejít, hledají si cestičky třeba přes Ministerstvo životního prostředí či jiné ministerstvo, a to mi připadá nepřijatelné. Vede to nakonec k řadě kompromisů, které nechce ani správa parku, ani obce, ani obyvatelé Krkonoš. Myslím, že územní rozvoj v regionu by i co do rozhodování měl zůstat přímo v našem území, měl by být zachován samosprávný princip.

Přál bych si, abychom mohli časem dojít k modelu, kdy by se správa parku podílela už na samotné tvorbě územně plánovací dokumentace tak, abychom si od počátku společně vyjasňovali, co je přijatelné a co není, kde jsou limity území, ochrany druhů, krajinného rázu a podobně.

A naopak, co na tom vzájemném soužití vidíte pozitivního, co by mohlo třeba i sloužit jako příklad pro jiné regiony?

Z pohledu obcí určitě nemůžu pominout úpravy a opravy cest, turistické infrastruktury, značení apod. Kdyby tu Správa KRNAP ne-

byla, znamenalo by to zásadní zátěž právě pro obce.

Samozřejmě jde i o ekologickou výchovu – nejen pro děti z Krkonoš, ale v tomto ohledu má Správa KRNAP mnohem širší záběr a my to vítáme. Jsou to i krkonošská muzea, i když s jejich financováním má v posledních úsporných letech park problémy – ale daří se nacházet řešení, což je mimochodem i další dobrý příklad praktické spolupráce národního parku a obcí.

A samozřejmě, i když vy ochranáři to možná neradi slyšíte, samotný status národního parku je dobrá značka, která obcím a jejich ekonomice pomáhá. Když se řekne „národní park“, lidé logicky zareagují stylem „aha, tak tam to bude asi zajímavé“.

A co zajímavého podle vás tady turisté najdou – vynecháme-li zimní sezonu a lyžaře?

Zima je v Krkonoších, myslím, vcelku dostatečně naplněná. Samozřejmě nějaký rozvoj, nebo možná lépe řečeno modernizaci zázemí pro lyžaře, nemůžeme ani do budoucna vyloučit. Ale myslím, že ani lidév Krkonoších netouží po nějakém intenzivnějším rozšiřování lyžařských areálů na úkor přírody.

Určitě bych pozval lidi do Krkonoš i ve zbývající části roku. Naše hory jsou malé, vhodné pro pěší turistiku, cykloturistiku, aktivní trávení volného času. Budoucnost turistického ruchu vidím mimo lyžování v aktivní druhé, třetí dovolené pro rodiny s dětmi, spíš pro nějaký prodloužený víkend než pro dlouhý pobyt.

Tady je krásně v jakémkoli období. A nejkrásnější je snad podzim.

Krkonoše jsou region, který v aktuálním finančním období docela úspěšně čerpal prostředky z evropských fondů – ať už jde o projekty obcí nebo národního parku. Region se dnes připravuje na následující programové období, tvoří

integrovanou strategii rozvoje regionu Krkonoš. Co se pod tím skrývá?

Hlavní myšlenkou vzniku strategie v roce 2010 bylo nalézt k turistickému ruchu další ekonomické aktivity vhodné pro náš region, které umožní zachovat nebo rozšířit pracovní příležitosti pro zdejší obyvatele. I tady čelíme tendencím vyklidňování, především menších obcí, někteří zaměstnavatelé odcházejí nebo krachují, mladí lidé míří do velkých měst nebo do zahraničí. Chceme tenhle trend zastavit nebo obrátit, aby Krkonoše nebyly jen atraktivní turistickou destinací, ale především atraktivním místem pro život.

A že to znamená i to, že budeme lépe připraveni na nové finanční období Evropské unie je, pevně doufám, pravda, i když se to časově sešlo spíš náhodou. Věříme, že pokud budou včas připraveny centrální operační programy, budeme už v roce 2014 schopni předkládat návrhy dobrých projektů.

Pro nás je klíčová například dopravní infrastruktura. Pokud zmíním dálnice, pak doufáme, že se pohnou ledy na trase R11, tedy spojení Hradec Králové – Trutnov – Královec,

kde by měla navázat polská dálnice S3, která už je ve vysokém stadiu rozpracovanosti. Pro nás je orámování základní silniční infrastrukturou – R10 na západě, R35 na jihu a R11 na východě – opravdu zásadní i pro další ekonomickou budoucnost regionu.

Předpokládám, že i strategie na krajské a centrální úrovni vezmou v potaz, že jsme se tady jako region – obce, podnikatelé i Správa Krkonošského národního parku – dokázali shodnout na směřování v dalších letech a i v tomhle ohledu se nám integrovaná strategie vyplatí.

Krkonoše jsou součástí Sudet v geografickém i historickém smyslu slova. Jak se region podle vás vyrovnává se svou sudetoněmeckou historií, která tu byla velmi dramatická?

Kdybych mluvil z pohledu Města Vrchlabí, pak můžu říct, že komunikace s krajany je pravidelná. Minimálně jednou ročně se vidíme s lidmi z Heimatsverein Riesengebirge z Marktoberdorfu, máme nějaké společné drobné projekty.

Myslím, že se už podařilo otupit původní ostří vzájemných vztahů a historických resentimentů a dostat tohle stále ožehavé téma na úroveň věcné a klidné diskuse. Mám zato, že by se nemělo zapomenout, jak to tu ve 30. letech ze strany sudetských Němců a v roce 1945 ze strany českých obyvatel vypadalo. Na druhou stranu si myslím, že po 70 či 80 letech je na čase přestat se zabývat neustálými debatami o tom „kdo za co může“ a rozdělovat se na Čechy a Němce. Je třeba vnímat, že se bavíme s konkrétními lidmi s jejich osobními či rodinnými osudy a vzpomínkami.

Krkonošský národní park letos slaví padesátiny. Co byste národnímu parku popřál k narozeninám?

Osobně národnímu parku přeji, aby tu byl pořád. Aby se už úplně zapomnělo na plané diskuse, jestli tu národní park má být, nebo nemá.

*Ptal se
Jakub Kašpar*

Padesátiny KRNAP oslaví i vědecká komunita

Padesáté narozeniny Krkonošského národního parku se podepsaly i na tradičním cyklu česko-polských vědeckých konferencí *Geoekologické problémy Krkonoš*.

Obvykle jsme je pořádali „na střídačku“ bienálně s kolegy z Karkonoskiego Parku Narodowego a udržovali tak jejich česko-polský charakter. Tentokrát jsme s pořádáním rok počkali, abychom se trefili do „narozeninového“ letopočtu, konferenci zhruba zdvojnásobili co do počtu účastníků a rozšířili na skutečně mezinárodní akci.

Pod názvem *Horská chráněná území v měnícím se světě* se uskuteční v hotelu Harmony ve Špindlerově Mlýně mezi 21. a 24. květnem 2013. Jste srdečně zváni, i když zvýhodněná registrace pro „early birds“ už skončila s koncem února.

Cílem konference je diskutovat a sdílet současný stav poznání přirozených ekosystémů a biotopů chráněných území různých kategorií v horských oblastech Evropy, ale i dynamiku posledních desetiletí vědeckého výzkumu v této oblasti. Vědecký výbor konfe-

rence pod vedením profesora Piotra Migoně z wrocławské univerzity připravil, dle mého soudu, velmi atraktivní program, počínaje vystoupeními keynote speakerů, jako jsou geomorfolog Olav Slaymaker z University of British Columbia v Kanadě, Margareta Johansson z univerzity ve švédském Lundu, profesor Josef Fanta či prezident The EUROPARC Federation Thomas Hansson. Úvodní panel konference bude moderovat český exministr životního prostředí Ladislav Miko (Universiteit Antwerpen, ČZU Praha a PřF UK Praha).

Připraveno je ovšem také dalších 24 referátů a téměř 70 posterů především českých a polských vědců ve třech panelech konference, zaměřených na témata *Horská krajina, Velehory a Hory a lidé*. Vědecký výbor velmi pečlivě vybíral z přihlášených abstraktů a účastníci se mohou těšit na opravdu zajímavé příspěvky.

Společenským vrcholem konference bude středěční galavečeře 22. května, při níž budou veřejně oceněni lidé, kteří přispěli zásadním způsobem k poznání nejen Krkonoš, ale i horské přírody obecněji. Účastníci se také už dnes mohou těšit na některou z osmi nabízených terénních exkurzí, kterými bude konference již tradičně zakončena.

Bližší informace o konferenci *Horská chráněná území v měnícím se světě* spolu s přihlašovacím formulářem najdete na serveru 50years.krn timer.cz.

Jakub Kašpar

Arko-alpínská tundra na hřebenech Krkonoš představuje unikátní prostředí, které nemá v okolních evropských středohorách obdoby. Foto Kamila Antořová, archiv Správy KRNAP